

มูขยัฒ มาตรา และ จัษฐหะ ในภาษาไทย

Prominence, Mora and Rhythm in Thai

อุฒม วโรฒมัสัฎกษตัฎฎ / Udom Warotamasikhhadit

Ph.D. (Linguistics) University of Texas Austin, USA 1963

Fellow of The Royal Society

Received: November 18, 2019

Revised: November 18, 2019

Accepted: November 18, 2019

Abstract

In spite of being a monosyllabic word, but in pronunciation, Thai was not pronounced with emphasis on particular word with the same syllable. Thai, therefore, has a prominence, a mora and a rhythm while being spoken or conversed. Prominence means syllable loudness as compared to neighboring syllables in each syllable group. Mora means a unit of measure for long or short timing of syllables with prominence and without prominence. The syllables without prominence will be shorter and accounted for one timing. The syllable with prominence one will be longer and accounted for two timings, depending on the structure of the syllable. Rhythm means the division of syllables into periodic stress according to the length of syllable groups that varied from 1-4 syllables according to the meaning or sound

groups that occurred in intuition of a native speaker. The correct pronunciation of Thai words must take into account the prominence, mora and rhythms. In addition, the so-called syllable group must have complete meaning to make a correct pronunciation. Pronunciation with rhythm regardless of the meaning of the word group, can be considered as a word with incomplete meaning. Each word or unit of word must have meaning and be a complete phoneme.

Keywords: Prominence, Mora, Rhythm, Thai

บทคัดย่อ

ภาษาไทยแม้จะเป็นภาษาคำโดดแต่เวลาออกเสียงก็ได้เป็นแบบเน้นแต่ละคำด้วยเสียงเสมอกัน ภาษาไทยมีมุขัต มีมาตรา และมีจังหวะ ขณะพูดหรือเจรจา มุขัต หมายถึง การเปรียบเทียบเสียงหนัก เบาของพยางค์ที่ประชิดกันในแต่ละกลุ่มพยางค์ มาตรา หมายถึง หน่วยวัดช่วงยาวสั้นของพยางค์ที่ลงมุขัตและไม่ลงมุขัต พยางค์ที่ไม่ลงมุขัตจะสั้น มีค่า 1 มาตรา พยางค์ที่ลงมุขัตจะยาวกว่าและมีค่า 2 มาตรา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของพยางค์ จังหวะ หมายถึง การแบ่งกลุ่มพยางค์เป็นช่วงๆ ซึ่งจะมีความยาวของกลุ่มพยางค์แตกต่างกันไปตั้งแต่ 1-4 พยางค์ ตามความหมายหรือกลุ่มเสียงที่เกิดขึ้นใน สัทชนวนของเจ้าของภาษา การออกเสียงคำไทยที่ถูกต่อนั้นต้องคำนึงถึง มุขัต มาตรา และ จังหวะ นอกจากนั้น กลุ่มพยางค์ดังกล่าวจะต้องมีความหมายสมบูรณ์ จึงจะถือได้ว่าเป็นการออกเสียงที่ถูกต้อ การออกเสียงเพียงเข้าจังหวะโดยไม่คำนึงถึงความหมายของกลุ่มคำถือได้ว่าเป็นการออกเสียงคำที่ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ แต่ละคำหรือหน่วยคำที่แยกออกเสียงต้องมีความหมายและเป็นหน่วยคำที่สมบูรณ์ด้วย

คำสำคัญ: มุขัต มาตรา จังหวะ ภาษาไทย

บทนำ

ภาษาไทยแม้จะเป็นภาษาคำโดดแต่เวลาออกเสียงก็มีได้เป็นแบบเน้นแต่ละคำด้วยเสียงเสมอกันอย่างที่บางคนคิด นักภาษาบางคนคิดว่า ภาษาไทยไม่มีมุขยัต (prominence) ไม่มีมาตรา (mora) และไม่มีจังหวะ (rhythm) ขณะพูดหรือเจรจา เมื่อนักศึกษาพูดถึงมุขยัต มาตรา และจังหวะ ในภาษาไทยบางคนยังคิดว่า เป็นการลอกเลียนแบบการเน้นเสียงหนัก (stress) หรือเน้นพยางค์ในภาษาอังกฤษเอามาใช้กับภาษาไทย มุขยัต หมายถึงการเปรียบเทียบเสียงหนัก เบาของพยางค์ที่ประชิดกันในแต่ละกลุ่มพยางค์ มาตรา หมายถึง หน่วยวัดช่วงยาวสั้นของพยางค์ที่ลงมุขยัตและไม่ลงมุขยัต พยางค์ที่ไม่ลงมุขยัตจะสั้นมีค่า 1 มาตรา พยางค์ที่ลงมุขยัตจะยาวกว่าและมีค่า 2 มาตรา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของพยางค์และจังหวะ หมายถึงการแบ่งกลุ่มพยางค์เป็นช่วงๆ ซึ่งจะมีความยาวของกลุ่มพยางค์แตกต่างกันไปตั้งแต่ 1-4 พยางค์ ตามความหมายหรือกลุ่มเสียงที่เกิดขึ้นในสหสัญณาณ (intuition) ของเจ้าของภาษา

1. มุขยัตและไรรุมุขยัต

พยางค์ที่มีเสียงหนักกว่าพยางค์ใกล้เคียงในช่วงกลุ่มพยางค์ถือว่าเป็นพยางค์ที่มีมุขยัต ส่วนพยางค์ที่มีเสียงเบากว่าเรียกว่า พยางค์ไรรุมุขยัต พยางค์มุขยัตในช่วงกลุ่มพยางค์หนึ่งจะมีโครงสร้างเป็น 5 แบบ ดังนี้

1.1 มุขยัตในคำโดดพยางค์เดียว มีค่ามาตราเป็น 2 เช่น กะ มีค่าเป็น 1 แต่ในการออกเสียงหยุดในกลองเสียง [?] จะชัดเจน ตรา เป็น 3 รัก มีค่ามาตรา 2 เพราะมีเสียงสะกด เมื่อลงมุขยัตในฐานะคำโดด ให้เพิ่มอีก 1 มาตรา เป็น 3 เช่นกัน เทียบค่ามาตราใน 1.2

1.2 ไรรุมุขยัต + มุขยัต เช่น ประเดิม มีค่ามาตรา เป็น 3 ได้แก่ ประ = 1, เดิม = 2

1.3 มุขยัต + ไรรุมุขยัต+มุขยัต เช่น วารุณี มีค่ามาตราเป็น 5 ได้แก่ วา =2, รุ=1, และ ณี = 2

1.4 ไรรุมุขยัต+มุขยัต+มุขยัต สำหรับกรณีของหนึ่งช่วงกลุ่มพยางค์ที่มีพยางค์มุขยัตประชิดกัน และมีพยางค์ไรรุมุขยัตนำหน้า เช่น สุมาลี มีค่ามาตราเป็น 5 ได้แก่ ส = 1,

มา=2, และ ลี=2 จะเห็นได้ว่าค่ามาตราในคำไทยประกอบด้วย 3 หรือ 5

1.5 ไร้มุขยัต+มุขยัต+ไร้มุขยัต+มุขยัต เป็นช่วงกลุ่มพยางค์แบบ 4 พยางค์ เช่น ประคับประคอง จะมีค่ามาตรา เป็น 6 ได้แก่ ประ=1, คับ=2, ประ=1, และ คอง= 2 ในกรณีนี้ถือว่าค่ามาตราประกอบด้วย 3 สองชุด พยางค์สุดท้ายของช่วงกลุ่มพยางค์ในภาษาไทยถือว่าเป็นพยางค์มุขยัต ไม่ว่าพยางค์นั้นจะมีสระเสียงสั้นสระเสียงยาว หรือสระประสม เช่น วสุ, อุทาน, เวลา, ชีวี, สูดดวง, สนุกสนาน, วิภาวดี หรือพยางค์ที่มีสระเสียงสั้นมีเสียงสะกด เช่น วิรัช , สุนัข, สำเนา (เสียงสระเอา ในสำเนา ถือว่าเป็นสระเสียงสั้น คือ สะกดด้วย ว) หรือสระเสียงยาวหรือสระประสมมีเสียงสะกดหรือไม่ก็ตาม เช่น สมทาน, เสนียด, กระบวนรถ (สระอัวในกระบวนรถ เป็นสระประสม อุ+อา) หรือในช่วงกลุ่มพยางค์ที่มีสระเสียงสั้นเป็น [อะ] ในพยางค์แรก พยางค์ที่สองเป็นเสียงสระสั้นอื่น ให้ลงมุขยัตในพยางค์ที่สองและสาม เช่น อภิรมย์, สดุดี, มหิมา แต่ถ้าพยางค์แรกมีสระเสียงสั้น และ พยางค์ที่สองเป็น [อะ] ให้ลงมุขยัตบนพยางค์แรก เช่น ปรมา, สุรพล, ปุรชัย, ปิยบุตร

พยางค์มุขยัตประชิดกันได้ไม่เกินสองพยางค์ในหนึ่งช่วงกลุ่มพยางค์ หากเมื่อใดในหนึ่งช่วงกลุ่มพยางค์ มีพยางค์มุขยัตประชิดกัน โดยที่ไม่มีพยางค์ไร้มุขยัตนำหน้า จะต้องเพิ่มค่ามาตราเข้าไปอีก=1 เช่น จะ จะ มีค่ามาตรา เป็น 5 จะแยกเป็น จะ+จะ ในกรณีเช่นนี้แต่ละพยางค์จะต้องลงมุขยัตมีค่ามาตราประจำตัวเท่ากับ 2 และ**ให้เพิ่มค่ามาตราในฐานะเป็นคำโดดลงมุขยัตอีก 1 มาตรา รวมเป็น 5 มาตรา** ได้แก่ จะ+จะ=2+2+1 (ในกรณีของ จะ ที่แสดงอนาคตใน จะไป จะมีค่ามาตราประจำตัว = 1 เพราะไร้มุขยัต โดยมีพยางค์ที่ตามมา คือ ไป ลงมุขยัต) ดังนี้

พยางค์ไร้มุขยัต จะเป็นพยางค์ที่มีสระเสียงสั้นซึ่งไม่รวมสระ เอะ, แอะ, โอะ, เอาะ, เอียะ, เอือะ, และ อัวะ ไม่มีเสียงสะกด เช่น สมัย พยางค์ [สะ] ไร้มุขยัต อุบล พยางค์ [อุ] ไร้มุขยัต หรือพยางค์ที่มีสระเสียงสั้นมีตัวสะกดที่มีพยางค์ที่ตามมาหนักกว่าเพราะมีสระเสียงหนักกว่า หรือ พยางค์ที่มีสระเสียงยาวไม่มีตัวสะกดและลงมุขยัตในช่วงกลุ่มสองพยางค์ที่พยางค์ท้ายต้องลงมุขยัตเสมอไม่ว่าจะเป็นสระสั้น สระยาว หรือสระประสม เช่น เวลา, มาลี, ปิติ (ในคำสองพยางค์ที่มีสระเสียงยาวในพยางค์แรกที่ไร้มุขยัต จะบังคับให้สระเสียงยาวในพยางค์แรกสั้นลง ปิติ จะได้ยिनคล้าย ปิติ) สาธิต, โสภี, อ่อนเพลีย ซึ่งเมื่อออกเสียงจะฟังดูเหมือนพยางค์แรกเสียงสระยาวสั้นลงกว่าปกติ

2. ช่วงกลุ่มพยางค์และจังหวะ

ช่วงกลุ่มพยางค์ที่สมบูรณ์ในภาษาไทย มี 5 แบบ คือ

2.1 พยางค์โดดลงมุกข์ต เช่น หมา, สวย, มาก, เยอะ, โป๊ะ, เละ, เบาะ, ผัวะ, เฝียะ,

2.2 กลุ่มสองพยางค์ เช่น กระมัง, สุตา, อะไร, จำลอง, ศึกษา, นมนาน

2.3 กลุ่มสามพยางค์เป็นกลุ่มที่นิยมในการออกเสียงคำภาษาไทย แบ่งย่อยเป็นสองกลุ่มย่อยตามจังหวะเบาหนัก คือ

2.3.1 ออกเสียงเป็นหนักเบาหนัก เช่น อินทนิล, ไมยราบ, ชลบุรี, เพชรบุรี (คำนี้และคำว่า ราชบุรี ไม่ควรออกเสียงโดยมีเสียงเชื่อมพยางค์ [ชะ] เพราะจะทำให้พยางค์ถัดไปต้องเป็นเสียงยาว เป็น [บุ] ฟังตัวอย่างได้ในการบอกชื่อสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินเมื่อถึงสถานี เพชรบุรี น่าเสียดายที่มีการระบุหรือบังคับให้ออกเสียงเชื่อม [ชะ] ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพราะผู้กำหนดไม่รู้กลไกหรือช่วงจังหวะของภาษาไทย และ เป็นผู้ไร้ตรรกะ เพราะบังคับเฉพาะเพชรบุรี กับราชบุรี แต่ชลบุรี ไม่บังคับให้อ่านว่า [ชน-ละ-บุ-รี] ปทุมธานี ไม่บังคับให้อ่านว่า [ปะ-ทุม-มะ-ทา-นี] คงเป็นเพราะท่านขาดความคงเส้นคงวา) สัปดาห์ [สัป-ปะ-ดา] (เนื่องจากคำนี้และปรัชญา [ปรัด-ชะ-ยา] เข้ากระสวนจังหวะคำไทยสามพยางค์ จึงออกเสียงเป็น หนัก-เบา-หนัก ตามแบบไทย แม้ภาษาบาลีสันสกฤตจะมี <ป>สังโยคกับ <ต> เมื่อเป็นภาษาไทยกลายเป็น <ต> และ <ช > สังโยคกับ <ณ > ซึ่งจะไม่ออกเสียงแบบมีเสียงเชื่อม [อะ] แต่คนไทยก็ออกเสียงแบบมีเสียงเชื่อม [อะ] เป็น [สัป-ปะ-ดา] และ [ปรัด-ชะ-ยา] ตามลำดับโดยนำกระสวนภาษาไทยมาใช้จึงถือว่าออกเสียงถูกต้องตามแบบไทย)

2.3.2 ออกเสียงเป็นเบาหนักหนัก เช่น ประชาชน, สุปรานี, ประวัติศาสตร์ [ประ-หวัต-สาด] (ไม่มีความจำเป็นต้องออกเสียงเป็น [ประ-หวัต-ติ-สาด] *ติศาสตร์ ไม่มีความหมายในภาษาไทย)

2.4 กลุ่มสี่พยางค์ สามารถแยกย่อยเป็น 4 กลุ่มย่อย

2.4.1 ออกเสียงเป็น เบาหนักเบาหนัก หรือ เบาหนัก/เบาหนัก (เครื่องหมาย/ บอกรการแบ่งส่วนของคำหรือหน่วยคำเมื่อออกเสียงจะหยุดหรือเว้น (break)

เล็กน้อย) เป็นกระบวนที่นิยมที่สุดสำหรับกลุ่ม 4 พยางค์ เช่น จตุสดมภ์, อุธยา [อะยุตทยา], ทะเยอทะยาน, วิสา/หกิจ [วิ-สา-หะ/กิด] (คำว่ารัฐวิสาหกิจ ให้อ่านว่า [รึด/วิ-สา-หะ/กิด] ไม่ต้องอ่านว่า * [รึด-ละ-วิ-สา-หะ/กิด] เพราะทำให้จังหวะสับสนไม่เป็นไปตามกระบวนภาษาไทย) , อีรวดี, พสก/นิกร, กบินทร์/บุรี, ประจักษ์/พยาน

2.4.2 ออกเสียงเป็น หนักเบาหนัก มีจำนวนน้อยมาก เช่น วิศวกรรม [วิด-สะ-วะ-กำ], โบกขรพรรษ [โบก-ชะ-ระ-พัด], อุดรดิษฐ์ [อุด-ตะ-ระ-ดิด], จินตกวี [จิน-ตะ-กะ-วี], พุทธประวัติ [พูด-ทะ-ประ-หวัด]

2.4.3 ออกเสียงเป็น หนัก/เบาหนักหนัก เช่น ราชธานี [ราด-ชะ-ทา-นี], วงมโหรี [วง/มะ-โห-รี]

2.4.4 ออกเสียงเป็น หนัก/หนักเบาเบา เช่น ราช/พัสดุ [ราด/พัด-สะ-ดู], รัฐธรรมนูญ [รึด/ท่า-มะ-นูน]

2.4.5 ออกเสียงเป็น หนักเบาหนัก/หนัก เช่น คมนาคม [คม-มะ-นา/คม], มัธยม/ปลาย [มัด-ทะ-ยม-ปลาย], ศาสนา/พุทธ [สาด-สะ-หนา/พูด], วัฒนธรรม [วัต-ทะ-นะ/ท่า], กาญจนดิษฐ์ [กาน-จะ-นะ-ดิด]

2.4.6 ออกเสียงเป็น เบาหนักหนัก/หนัก เช่น สุภาภรณ์พรรณ [สุ-พา-พอน/พัน], สุวรรณ/ราม [สุ-วัน-นา/ราม]

2.5 กลุ่มมากกว่าสี่พยางค์ ให้แยกเป็นช่วงกลุ่มย่อย เป็นต้นว่า ในกลุ่มคำห้าพยางค์ สามารถแยกออกเป็นหนึ่งพยางค์กับสี่พยางค์, สองพยางค์กับสามพยางค์, หรือสามพยางค์กับสองพยางค์ ในกลุ่มคำหกพยางค์ สามารถแยกออกเป็นสามพยางค์กับสามพยางค์, หนึ่งพยางค์กับสองพยางค์กับสามพยางค์, หนึ่งพยางค์กับสามพยางค์กับสองพยางค์, สองพยางค์กับสี่พยางค์, สี่พยางค์กับสองพยางค์ เป็นต้น

3. ปัญหาการออกเสียงคำไทย

การออกเสียงคำไทยนั้นตำราไวยากรณ์ก็ดี พจนานุกรมก็ดีสร้างความสับสนให้แก่ผู้เรียนภาษาไทยมากไม่ให้กฎเกณฑ์แบบมีเหตุผล และบ่อยครั้งที่กฎเกณฑ์ที่ให้ค้ำกันอย่างไม่ชัดเจน สามารถแบ่งปัญหาออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

3.1 การแทรกเสียง [อะ] ชื่อจังหวัดอย่างชลบุรี [ชนบุรี] ไม่แทรกเสียง [อะ] เพราะเข้าจังหวะ **หนักเบาหนัก** ปทุมธานี [ปะทุมธานี] ไม่แทรกเสียง [อะ] เพราะเข้าจังหวะ **เบาหนักเบาหนัก** สุพรรณบุรี [สุพันธ์บุรี] ไม่แทรกเสียง [อะ] เพราะเข้าจังหวะ **เบาหนักเบาหนัก** ไม่ใช่เพราะเป็นคำสมาส เพชรบูรณ์ [เพ็ดชะบุน] ออกเสียงโดยแทรกเสียง [อะ] ได้เพราะเข้าจังหวะ **หนักเบาหนัก** แต่ เพชรบุรี ควรออกเสียงเป็น [เพ็ดบุรี] เพื่อให้สอดคล้องกับจังหวะ **หนักเบาหนัก** ไม่ควรแทรกเสียง [อะ] จะกลายเป็น [เพ็ดชะบุรี] เพราะตามเกณฑ์ มุขยัต มาตราและจังหวะ จะบังคับให้เสียง [อุ] กลายเป็นเสียง [อู] เพื่อให้ครบมาตรา ดังนี้ เพ็ด/ชะบุรี ได้แก่ เพ็ด= 3 (ตามเกณฑ์ 1.1) , ชะ =1, บุ (หากไม่ทำพยางค์ บุ ให้เป็นเสียงยาวเพื่อลงมุขยัต ค่ามาตราจะเป็น 4 ไม่สมบูรณ์ตาม 1.4 ซึ่งจะต้องมีค่ามาตราเป็น 5 สังเกตการออกเสียงคำนี้ได้ชัดเจนเมื่อผู้ประกาศชื่อสถานีรถไฟใต้ดิน เพชรบุรี จะได้ยินเสียงสระอู ไม่ใช่สระอุ) = 2, รี =2 ในทำนองเดียวกัน ราชบุรี ให้ออกเสียงว่า [ราดบุรี] ตามเกณฑ์จังหวะ **หนักเบาหนัก** ประถมศึกษา ให้ออกเสียงว่า ประถม/ศึกษา โดยไม่ต้องแทรกเสียง อะ ตามเกณฑ์จังหวะ **หนักเบาหนัก/เบาหนัก** มัธยมศึกษา ให้ออกเสียงว่า [มัดธยม/ศึกษา] โดยไม่ต้องแทรกเสียง [อะ] ตามเกณฑ์จังหวะ **หนักเบาหนัก/เบาหนัก**

3.2 การกล่าวหาว่าการแทรกเสียง [อะ] ให้คำบางคำผิด ทั้ง ๆ ที่ผู้ออกเสียงยึดหลักการออกเสียงตามจังหวะอย่างถูกต้องตามเกณฑ์ภาษาไทยอย่างแท้จริง มีการรอดอ้างว่าเป็นผู้รู้ภาษาบาลีสันสกฤตดี คำว่าสัปดาห์ ไม่ให้ออกเสียงว่า [สัปะตะ] เพราะในการสะกดคำบาลีสันสกฤตเขียนเป็น <สปะตะ> ซึ่ง <ป กับ ต> สันโยคกันจะเติมเสียง [อะ] เข้าไปไม่ได้ตามไวยากรณ์บาลีสันสกฤต คนไทยที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ จะมีใครใส่ใจว่าคำใดมาจากภาษาบาลีสันสกฤต คำใดเป็นคำไทยแท้ เมื่อพูดภาษาไทยก็ใช้ระบบการออกเสียงตามจังหวะภาษาไทยน่าจะถูกต้องแล้ว ทำไมจะต้องเอาตัวเป็นทาสภาษาอื่นอย่างไรความ คิด ฉะนั้น คำว่า ปริชญาให้ออกเสียงได้ว่า [ปรัดชะยา] ตามเกณฑ์จังหวะภาษาไทย อย่างกังวลว่าถ้าออกเสียงมี [อะ] แทรกแล้วจะผิดไวยากรณ์บาลีสันสกฤต ขอให้จดจำว่าเราเป็นคนไทยออกเสียงตามจังหวะภาษาไทยย่อมเป็นสิทธิของคนไทยอย่างพึงความคิดเยี่ยงทาสทางภาษาแต่อย่างใดเลย สิ่งที่น่าแปลกที่สุด คำว่า พิชญา กลับยินยอมให้ออกเสียงว่า [พิตชะยา] โดยแทรก [อะ] ได้ และไม่มีใครบังคับให้อ่านว่า [พิตยา] ทั้ง ๆ ที่สะกดด้วย <ชะ> ตามด้วย <ญ> เช่นเดียวกับคำว่า ปริชญา นักภาษาไทยไร้ตรรกะมีเกลื่อนกลาดในประเทศไทย และคนพวกนี้มักได้รับยกย่องจากสังคมว่าเป็นปราชญ์ทางภาษาไทยเสียอีก มีใครเคยสงสัยไหมว่า <ท กับ ย> ในภาษาบาลีสันสกฤตนั้นเขียนสันโยคกันเช่นเดียวกับ

<ป กับ ต> แต่ผู้รู้ภาษาบาลีสันสกฤตก็ กลับไม่ทักท้วงเมื่อออกเสียงคำว่า วิทยา เป็น [วิตทยา] โดยแทรกเสียง [อะ] กลับดำเนินการแบบสองมาตรฐานและไม่มีจุดยืน ย่อมไม่เป็นที่พึงประสงค์ในวงวิชาการ สำหรับคำว่า วิทยา นั้น ออกเสียงแบบมีเสียงเชื่อมได้ตาม กระบวนการออกเสียงภาษาไทย

3.3 ไม่เคยมีนักไวยากรณ์คนใดอธิบายอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อได้ว่า ทำไม อรหัน ให้ อ่านว่า [อระหัน] กับ อรหันต์ ให้ อ่านว่า [อะระหัน] โดยต้องออกเสียงต่างกัน การอ้างว่า คำหนึ่งไม่มี ศ อีกคำหนึ่ง มี ศ ให้ อ่านต่างกัน ย่อมฟังไม่ขึ้น เพราะระบบการอ่านภาษาไทย ทั้งสองคำต้องไม่แตกต่างกัน เพราะ ศ ย่อมไม่ออกเสียงและแนวการอ่านในคำที่มีพยัญชนะ ตามด้วย <ร> ให้ ออกเสียงตามชื่อพยัญชนะตัวนั้นตามด้วย /ระ/ เช่น ธรณี [ทอระณี] ทรชน [ทอระชน] ปรนัย [ปอระไน] มรณา [มอระนา] หรตี [ทอระตี] อรชุน [ออระชุน] ด้วยเหตุผล อะไรจึงให้อ่าน อรหันต์ ว่า [อะระหัน] ฉะนั้นการอ่านว่า [อระหัน] นั้นถูกต้องตรงกับหลักการอ่านภาษาไทยแล้ว

3.4 คำที่สะกดด้วย <า> ตามด้วย <ร, ล> เช่น การบูร, การเวก, กาลจักร, คารวะ, ดารณี, ทารพี , ธารณะ, ผลาคุณะ, มารยาท, (คำว่ามาตร, มารดา, และ มารยา ที่ไม่มีการแยกพยางค์หลังสระอา) สาละนะ, สารคาม จะเห็นได้ว่ามีการแยกพยางค์หลังสระอา แต่ปรากฏว่าพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (The Royal Institute Dictionary, 2003) กำหนดให้ออกเสียง ผลาคุน เป็น [ผานลาคุน] ซึ่งไม่ควรจะถูกต้อง ควรจะออกเสียงว่า [ผาลาคุน] โดยแยกพยางค์หลังสระอาตามแนวเทียบกับคำอื่น

3.5 คำว่าปัจจุสมัย แม้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (The Royal Institute Dictionary, 2003: 686) ให้ ออกเสียงว่า [ปัตจุดสะสะไหม] ด้วยเหตุผลว่า มาจากภาษา บาลีว่า ปจจุสสมย เมื่อมี <ส> สองตัวจึงลดลงหนึ่งตัว และ <ุ> กลายเป็น <ุ> แต่อย่างไรก็ตาม ต้องระลึกเสมอว่า ปจจุสมัย ไม่ใช่คำภาษาบาลีอีกต่อไปแล้ว ได้แปลงรูปเปลี่ยนรูป จนเป็นภาษาไทย การออกเสียงก็ต้องเข้าระบบภาษาไทย จะยึดติดแบบไร้ความเป็นตัวของ ตัวเองด้วยเหตุผลอะไร คำนี้ต้องอ่านว่า [ปัตจุด/สะไหม] เท่านั้น

3.6 คำว่า ประวัติศาสตร์ แม้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (The Royal Institute Dictionary, 2003: 665) กำหนดให้ออกเสียงคำนี้ได้สองอย่าง คือ [ประหวัดติสาด] โดยกำหนดให้ออกเสียง [ประหวัดติสาด] ก่อน [ประหวัดสาด] เหมือนกับ จะบอกว่า ให้เลือกออกเสียงว่า [ประหวัดติสาด] เป็นอันดับแรก ซึ่งเข้ากับจังหวะ

เบาหนัก/เบาหนัก แต่ถ้าหากพิจารณาความหมายของคำกำกับไปด้วยจะพบว่า [ประหัด] นั้นมีความหมายแต่ [ติสาด] ไม่มีความหมาย จึงไม่ควรเลือกออกเสียงว่า [ประหัดติสาด] ถึงแม้การออกเสียงจะเข้าจังหวะแต่เมื่อแบ่งพยางค์แล้วไร้ความหมาย ก็ควรที่จะเลือกการออกเสียงที่ได้ทั้งเข้าจังหวะและได้ความหมายอย่างถูกต้อง ฉะนั้น ต้องเลือกออกเสียงว่า [ประหัดสาด] ซึ่งเข้าจังหวะเบาหนักหนัก และได้ความหมายถูกต้องตามเสียงอ่าน

3.7 คำว่า จงกลณี พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (The Royal Institute Dictionary, 2003: 285) ให้ออกเสียงว่า [จงกนละณี] ซึ่งเข้าจังหวะ เบาหนัก/เบาหนัก จะเห็นว่า [จงกน] มีความหมาย แต่ [ละณี] ไม่มีความหมาย สำหรับคนที่ชื่อดังกล่าวนี้ เรียกตัวเองว่า [จงกนนี้] เข้าหลักเกณฑ์การออกเสียงคำสามพยางค์แบบ เบาหนักหนัก ซึ่งมีความหมายว่า “บัวแดง” ครบถ้วน

3.8 คำว่า ชัยภูมิ ต้องออกเสียง [ไชยะภูมิ] ตามหลักทางสัทศาสตร์ เพราะเสียง [ย] ที่ติดมากับ [ไ] มีฐานเสียงที่เพดานแข็ง ห่างจากเสียงถัดไป คือ [พ] ซึ่งมีฐานเสียงที่ริมฝีปาก จึงจำเป็นต้องพักเสียงแล้วเชื่อมด้วย [อะ] ก่อนออกเสียงพยางค์ถัดไป ส่วน ชัยนาท ออกเสียงว่า [ไชนาด] โดยไม่มีเสียงเชื่อม [อะ] ก่อนออกเสียงพยางค์ถัดไป เพราะเสียง [ย] ซึ่งติดมากับ [ไ] นั้น มีฐานเสียงใกล้เคียงกับ [น] ซึ่งมาฐานเสียงที่ปุ่มเหงือก จึงไม่มีความจำเป็นต้องพักเสียงก่อนออกเสียงพยางค์ถัดไป จึงไม่ต้องแทรกเสียงเชื่อม [อะ] ระหว่างสองพยางค์ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ยังมีคำว่า นัยนา ที่ออกเสียงว่า [ไนยะนา] เพราะถ้าออกเสียงคำนี้ว่า [ไนนนา] จะไปพ้องกับคำว่า ไนนา จึงจำเป็นต้องออกเสียงให้แตกต่างกันออกไป

สรุป

การออกเสียงคำไทยที่ถูกต้องนั้นต้องคำนึงถึง มุขยัต มาตรา และ จังหวะ นอกจากนี้ นักกลุ่มพยางค์ดังกล่าวจะต้องมีความหมายสมบูรณ์ จึงจะถือได้ว่าเป็นการออกเสียงที่ถูกต้อง การออกเสียงเพียงเข้าจังหวะโดยไม่คำนึงถึงความหมายของกลุ่มคำถือได้ว่าเป็นการออกเสียงคำที่ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ แต่ละคำหรือหน่วยคำที่แยกออกเสียงต้องมีความหมายและเป็นหน่วยคำที่สมบูรณ์ด้วย

References

- The Royal Institute. (2003). **Photchananukrom chabap ratchabandittayasathan phoso 2542** (In Thai) [The Royal Institute Dictionary 1999 Edition]. Bangkok: Nanmeebooks.
- Warottamasikkkhadit, U. (2001). *Kan ok siang kham Thai* (In Thai) [Pronunciation of Thai Word], *nai mum tang thang phasa tam withi phasasat* (In Thai) [In **Different Viewpoint on Way of Linguistics**]. (pp.59-79). Bangkok: Tontham.
- Warottamasikkkhadit, U. (2001). Kharu - lahu nai mum mong thang phasasat (In Thai) [Heavy-light syllable in the viewpoint of Linguistics], *nai mum tang thang phasa tam withi phasasat* (In Thai) [In **Different Viewpoint on Language according to the Way of Linguistics**]. (pp.79-91). Bangkok: Tontham.
- Warottamasikkkhadit, U. (2003). *mong photchananukrom chabap ratchabandittayasathan phoso 2525* (In Thai) [Skimming at The Royal Institute Dictionary 1982 Edition]. In **Srichamaichan**. (pp. 67-89). Bangkok: Chulalongkorn University Press.